

Vodja gosp. Rihard Dolenc je obširno in temeljito pojasnil postanek in zli vpliv vinske klavzule na naše vinarstvo. Ta zli vpliv je tolik, da se povsod iz krogov interesentov čuje klic „Proč z vinsko klavzulo“ in da so se za to izrekli tudi avtonomni zastopi. Poročevalec je predlagal, naj se shod izreče za resolucijo vinarskega društva, ki zahteva odpravo vinske klavzule, in naj se podpiše dotična peticija na državni zbor.

Gospod Gombač je pritrdil izvajanjem poročevalčevim ter jih v nekaterih točkah nekoliko popolnil z detajli, opozarjajoč, da je letos istrsko vino delalo konkurenco laškemu vinu, ker ljudje vino niso mogli v denar spraviti.

O vinskem zakonu, potrebnem v interesu vinogradnikov, je poročal gosp. Skalický, ki je vsestransko pojasnil razmere v vinski trgovini, posebno v primeri s kupčijo s pivom. Delati je torej na to, naj se postavno določi, da se kot vino sme prodajati res samo to, kar je zraslo na trti, vino brez vsake primesi, in da mora biti vino res od tam, od koder je rečeno, da je. Dolenjsko vino naj se sme prodajati le kot dolenjsko, metliško kot tako, vipavsko le kot tako. Tudi se mora sploh prepovedati izdelovanje umetnega vina, a poluvina naj smejo izdelavati le vinogradniki in le za domačo rabo. Proti temu so Tirolci. Če se gre po celem kočevskem okraju, se vidi, da se toči povsod tirolski petijot, a kaznovan ni nihče. V zaprtih mestih naj se za vino uvede taka kontrola, kakor je uvedena za žganje. Poročevalec je predlagal v tem smislu sestavljeno resolucijo in se je sklenilo naprositi društvo za varstvo avstrijskega vinarstva, da vloži v tem smislu sestavljeno peticijo na državni zbor in na ministrstvo.

O reformi zakonodajstva o žganjarini z ozirom na razmere malih vinogradnikov in o izkoriščanju postranskih pridelkov kletarskih, je poročal ravnatelj gosp. Pirc. Slaba tehniška stran kmetijstva je prvi vzrok propadanja kmetskega stanu. Silno škodo ima kmetovalec tudi vsled velikih ovir in velikih davkov glede kuhanja žganja. Govornik je pojasnil upravné zaslišane določbe zakona, vsled katerih je kmetu naravnost prepovedano, izkoriščati odpadke. Za kuhanje tistih tropin, ki so ostanki lastnih pridelkov, naj se odpravi davek. Kmet ima pravico to zahtevati. Koliko se stori za druge stanove? Kmetovalec še soli ne dobi, kakor jo dobe drugi obrtniki in tako se zgodi, da napravimo na Kranjskem vsako leto 10 milijonov kron novih dolgov. Sklenilo se je naprositi vinarsko društvo, naj vloži v tem smislu sestavljeno resolucijo.

O redu za vinsko trgatev na Kranjskem je poročal potovalni učitelj gospod Gombač. Red je potreben, da se zagotovi popolno dozorjenje. V drugih deželah, posebno na Renskem, imajo v tem oziru jako ostre predpise. Pri nas se je že leta 1832. izdal poseben red, ki se je obnovil leta 1860. in tudi leta

1875. je deželni odbor ta red zopet razglasil. Danes se nihče več ne ravna po tem redu, in oblastveni organi se tudi ne marajo v to vtikati, ker neki razlogi govore proti temu. Za celo Kranjsko jednako-merna postava je nemogoča, ali dežela lahko sklene zakon, posamezna glavarstva pa naj določijo, kdaj se sme vršiti trgatev. Govornik je nasvetoval v tem smislu sestavljeno resolucijo.

Posestnik Jure Bajuk iz Božjakovega se je zavzel zato, naj občine dovoljujejo, kdaj se sme začeti s trgatvijo. Vodja gosp. Skalický je opozarjal na veliko nujnost trgatvenega reda, ravnatelj gosp. Pirc se je zavzel, da se uvede strog red, kakor je v dunajski okolici, na Tirolskem in ob Reni. G. Gombač je opozoril, da se posamični detajli trgatvenega reda določijo pozneje, zdaj se gre le za princip.

Shod je sprejel Gombačevo resolucijo.

Končno je gosp. adjunkt Rohrmann razpravljal o pomenu in o uredbi vinarskih zadrug, priporočuje z ozirom na obstoječe razmere prodajalne zadruge. V Novem mestu se je taka zadruga že ustanovila. Če se ustanovi še za Belokrajino in za Vipavo ter se v Ljubljani ustanovi klet, se vinska kupčija gotovo povzdigne. Denar naj dasta država in dežela. Sprejela se je resolucija, naj vinarsko društvo dela na to, da dovoli država v namen vinarskih zadrug brezobrestna posojila. Temu je pritrdil tudi gosp. Skalický; posestnik Bajuk se je res ognjevitavo zavzel za Belokrajino, zlasti za zgradbo železnice do Karlovca in za znižanje cene smodnika. Po nekih pripomnjah gosp. Gombača je bila sprejeta nasvetovana resolucija.

Naposled je bila sprejeta resolucija g. Trčka, naj se vinarsko društvo v interesu vinarstva zavzame za podaljšanje dolenjskih železnic.

Izrekla se je tudi želja, naj bi se zakonito zagotovilo, da se gostilničarjem, ki so posestniki, povrne dac od vina, porabljenega za posle.

Predsednik gosp. vitez Langer se je končno zahvalil referentom in udeležnikom, na predlog gosp. Pirca pa se je izrekla zahvala gosp. vitezu Langerju in avstrijskemu društvu za varstvo vinarstva. S tem je bilo zborovanje končano.

Kmetijske raznoterosti.

— Naprava ledenice na jako ceni način. Sedaj v zimskem času je dovolj ledu skoro povsodi in marsikateri praktični gospodar, ki ga rabi poleti in ga mora kupovati, misli si: Ko bi ga pač mogel ohraniti. To pa ni ravno tako težko, ako se hoče ravnati po sledečem načinu: v kakem kotu dvorišča, ki mora biti zavarovan proti jugu in jugozahodu in obsenčen od drevja ali kar je še bolje, ako je prostor ob kakem zidu, ki varuje od poletne vročine, odloči se prostor v okrožju kakih 4—5 metrov. Na ta prostor se dene prvo tenka lega slame in nanj se nadeva čistega, lepega ledu, ki pa mora biti vsaj kakih 8 centimetrov debel. Tako se položi dve vrsti, s tem se naredi podloga. Potem morata dva de-

lavca s sekirami razbijati sproti ves led, ki ga drugi mečejo na kup. Kosovi ne smejo biti večji od pesti ter vse dobro zabito in stolčeno skupaj. Tako se nadaljuje z delom na kupu, ki pa se mora vedno nekoliko ožji delati, da ima podobo zakroženega grička, ker, ako se dela skozi enako, bila bi nevarnost, da se v poletji razsuje. Vendar je potrebno, da se delo vrši v presledkih nekaterih mrzlih dni radi tega, da imajo posamezne lege časa, da zmrznejo, kar pa se zgodi, ako se v mrzlih jutranjih ali večernih urah poliva kup pridno z vodo, ki zalije vse razpoke in združi ves led v en sam velik kos. Pri napravi te ledene zaloge je seveda gledati, da je čista voda za polivanje v bližini, ker od daleč nositi jo podraži več ali manj napravo. Tolikšna zaloga ledu zadostuje navadno za celo poletje, seveda se naredi lahko večji, odločno pa je odsvetovati manjše kupe, kajti kolikor manjši je obseg kupa, tem več upliva ima solnce do njega ter se torej polagoma topi brez potrebe, na priprosti način se torej napravi lepo zalogo ledu, ki ne le samo gostilničarju in mesarju na kmetih služi dobro, temuč tudi kmetu, ki s pomočjo ledu ohrani lahko sveže mleko in zelenjavo, ki oboje prideluje za prodajo. In pa več ali manj ni morda celo za led lahko prejel kako kronico, vsaj to delo ne zahteva stroškov, pač pa nekaj dobre volje in delavnih rok. Tako završeni kup ledu pokrije se s suhim listjem ali šoto, ter se vse potepta in vravna tako, da meri približno zgoraj kup jeden meter ali tudi nekaj manj. Tako je za zimo delo končano in zaloga ledu gotova. V poletju o hudi vročini, ko pride potreba po svežem ledu, pa je najprikladnejši zgodnji jutranji čas preskrbeti si ledu, ker dnevna vročina bi mu gotovo ne koristila. Najbolje je, da se odgrne kup na najbolj senčnej strani pri tleh in to samo toliko, kolikor se potrebuje prostora, da se s sekiro odseka nekaj kosov ledu za porabo, potem pa se zagrne takoj nazaj.

Zmrznjeno sadje. Sadju, ki je vsled mraza zmrznilo, ni v vsakem slučaju zgubljeno, temuč, ako mraz ni bil prav prehud, more se otajati in postati zopet užitno. Pred vsem priporoča se v slučaju, da se ne more soba, v katerej se hrani zmrzlo sadje, prav polagoma ogreti, da se prenese zaboj ali posoda s sadjem v prav malo zakurjen prostor brez da bi se prekladalo zmrzlo sadje, kateremu ničesar bolj ne škoduje, kakor dotikanje z roko. Pusti naj se ondi dokler se v nekaterih dneh otaja samo. Nekateri priporočajo tudi dejati zmrzlo sadje v mrzlo vodo, da izvleče zmrzlino, toda to je prvič le za malo množino sadja mogoče in drugič pa se otaja prenašlo ter vsled tega hitro gnije.

Poučni in zabavni del.

Svetlana.

Ruski spisal grof A. V. Sollogub. — Poslovenil Krutogorski.
(Konec).

Vasjuk ves v veselju, ni mogel zamolčati vprašanja:

„Zakaj se pa potem možite?“

„Zakaj? Oče bi bil tako srečen . . .“

„Mila, blaga Svetlana Mihajlovna“, je nadaljeval oduševljeno Vasjuk, pozabivši svojo plahost in prijevši deklico za roko. „Ne pogubite sebe . . . Obstoje, dokler je še čas. Pomislite, saj ste še tako mlada . . . Morda še naletite kedaj na človeka, ki ga bode rada imela, a bode že navezana na drugega. Ne ljubeča ženska — to je stvar svojega moža. Ne pre-

naglite se . . . Veste, jaz ne govorim to iz ljubosumnosti. Daj vam Bog najti pridnega moža, s katerim bode imeli na zemlji raj. Pretrpite celo očetov srd, mari sreča vsega življenja ni tega vredna? Mari se bode oče dolgo jezil na vas? Zakon se mora skleniti v mejusobni ljubavi. Ako bi vi hoteli postati sedaj moja žena, ne maral bi vas vzeti . . . Jednostranska ljubezen — je nesreča za oba. Po moje, je tak zakon nepošten . . .“

Svetlana se je ozrla vanj.

„Nepošten? . . .“

„Da, nepošten . . . Ženska nima prava, pred oltarjem, pred Bogom reči možu, da ga izbira — njega, iz vseh mož sveta, — za svojega soproga, ako ga ni izbrala s svojim srcem, s svojim umom, z vsem svojim bitjem!“

„Kako vi lepo govorite . . . Kako mi je postalo sedaj jasno . . . in kako sem vam hvaležna. Takoj danes mu še odpovem . . .“

Grizoča vest se je takoj oglasila v Vasjuku.

„Kaj sem storil . . . Kaj sem storil? je izpregovoril raztreseno.

„Kaj pa?“ je vprašala Svetlana.

„Nisem postopal po tovariševo Svetlana“, je s povešeno glavo priznal Vasjuk.

„Saj ste sami rekli, da je jednostranska ljubezen v zakonu — nesrečna za oba; po takem bi bila midva z Nikolajem nesrečna“, ga je tolažila Svetlana in potem naglo zaključila:

„Veste kaj . . .“ je rekla Vasjuka. „Sedaj sem pa celo vesela, da ne umejem ljubiti, kakor bi trebalo, kajti ako bi znala ljubiti, zaljubila bi se v Nikolaja Nikolajeviča . . . A ker ga pa nimam rada, zatorej se tudi ne bodem možila . . . Da . . . Ne motite me, še danes mu vse to povem . . . Ah, kako je vse to lepo!“ je sklenila, in v znamenje svoje globoke hvaležnosti mu pomolela svojo drobno ročico.

Usoda je hotela, da sta Gjordjejev in Vasjuk tri mesece pozneje bila nameščena na parnik „Oleg“ v daljno plavanje.

V.

Minulo je pet let. Velika koliba Rudečega križa v Jassah je bila prenapolnjena z bolniki in ranjenci. Ravnokar je pridrdral rumunski vlak, ter pripeljal nekoliko stotin nesrečnih trpinov z Donave. Raztrgani in ranjeni, pokriti s črnimi marogami sesedene krvi — vojaki so komaj prestavljali noge, opiraje se, ta na puško, oni na usmiljeno sestro, šli iskat za nje pripravljena stanovališča. Vsako minuto so prihajali bolniški sluge z živim bitjem na nosalah. Težko ranjene in nezavestne bolne so previdno polagali na pripravljene postelje. Zdravniki in usmiljene sestre so bile takoj pri rokah. Povsod, kamor si pogledal, so obvezovali in izmivali rane, tolažili trpine. Grozna je slika, strašen odmev vojne — zadi za armado. Tam spredaj v ljuti borbi in v boju, kjer duša le